

Sumqayıt kimya sənayesi -70

Gənclərə örnək kimyaçılarımız

Ömrünü kimya sənayesinin inkişafına bağlayan kimyaçılar arasında Zəmin Hüseynov və Qubad Dadaşovun da adı fəxrlə çəkilir

Ölkəmizdə kimya sənayesinin daha geniş miqyasda inkişafı 1945-ci ildən - Sumqayıtda ilk kimya müəssisəsinin istismara buraxılması ilə başlayır. Əslində, neft-kimya sənayesinin genişləndirilməsinə və gücləndirilməsinə hələ 1938-ci ildə cəhd göstərilmişdi. Bu məqsədlə Sumqayıtda Sintetik kauçuk və digər kimya zavodlarının tikintisinə başlanılsa da, II Dünya müharibəsi inşaat işlərinə ara vermək məcburiyyəti yaratmışdı. 1943-cü ilin oktyabrında SSRİ Dövlət Müdafiə Komitəsi hərbi ehtiyacların ödənilməsi məqsədilə tamamilə boş, uzanıb gedən bir çölü xatırladan Sumqayıtda ilk kimya müəssisə-

nin qəbul edilməsinə nail olmuşdu.

Təbii ki, Sumqayıtın kimya müəssisələrində Azərbaycanın müxtəlif bölgələrini təmsil edən on minlərlə kimyaçı çalışıb. Bu insanlar iş şəraitinin ağırlığına, bəzi hallarda dözülməzliyinə, ekoloji vəziyyətin gərginliyinə baxmayaraq gecələrini gündüzlərinə qataraq yorulmadan çalışmış, o dövr üçün insan amilindən də öndə dayanan plan və tapşırıqları artıqlaması ilə yerinə yetirməklə iqtisadiyyatın inkişafına öz töhfələrini vermiş, yeni ixtiraları və səmərələşdirici təklifləri ilə çalışdıqları müəssisənin, ümumilikdə isə respublikanın

çinin əməyi fəxri adlarla, orden və medallarla qiymətləndirilmişdir. Vaxtilə dahi rəhbərimiz Heydər Əliyev kimyaçılarımız haqqında demişdi: "Mən Azərbaycanda kimya sənayesinin inkişafına xidmət etmiş adamların əməyini yüksək qiymətləndirirəm". Bu, ölkə kimyaçılarının əməyinə Ulu Öndər tərəfindən verilən böyük bir qiymətdir. Ömrünü kimya sənayesinin inkişafına bağlayan kimyaçılar arasında Zəmin Mirəli oğlu Hüseynov və Qubad Əmir oğlu Dadaşovun da adı fəxrlə çəkilir.

Keçmiş Sintetik kauçuk zavodunun texniki və iqtisadi inkişafında böyük xidmətləri olmuş adlı-sanlı mütəxəssislərdən və rəhbərlərdən biri elm və texnika üzrə Respublika Dövlət Mükafatı laureatı, "Qırmızı Əmək Bayrağı" ordenli Zəmin Hüseynovdur.

Zəmin Mirəli oğlu Hüseynov 1928-ci ildə Lənkəranda dünyaya göz açıb. 1961-ci ildə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunu bitirərək, mühəndis-mexanik kimi Sintetik kauçuk zavodunda

də çalışmışdır. Lakin istər Superfosfat zavodunda direktor, istər "Sumqayıtkimyasənayesi" İB-də baş direktorun birinci müavini işləyəndə, istərsə də Moskvada Xalq Təsərrüfatı Akademiyasında təhsil alanda bütün fikir və duyğuları Sintetik kauçuk zavodu ilə bağlı olmuşdu. O, Akademiyanı bitirdiyi 1980-ci ildə bu müəssisəyə direktor təyin olunmuş və on dörd il həmin vəzifədə çalışmışdır. Z.Hüseynovun bütün həyatı Sintetik kauçuk zavodu ilə bağlı olmuş, ömrünün ən parlaq səhifələri bu müəssisədə yazılmışdır.

Zavodun texniki tərəqqi tapmasında, müəssisədə ikinci bir zavodun - EP-300 kimi nəhəng kompleksin tikilib istifadəyə verilməsində və texnologiyaların mənimlənməsində əvəzsiz xidmətləri olmuşdur. Onun təşkilatçılıq bacarığı sayəsində müəssisədə buraxılan məhsulların çeşidi ildən-ilə çoxalmış, əmək adamlarının maddi və sosial vəziyyəti yaxşılaşmışdır. Milli kadrların hazırlığında diqqətli olmuş, müəssisəyə müasir və ekoloji cəhətdən təmiz texnologiyaların gətirilməsini təmin etmişdir.

Z.Hüseynovun fədakar əməyi mükafatsız qalmamışdır. O, bir sıra orden və medallara, fəxri adlara layiq görülmüş, Sumqayıt Şəhər Sovetinin deputatı olmuşdur.

Qubad Əmir oğlu Dadaşov 1933-cü il mayın 17-də Salyan rayonunun Kürqaraqaşlı kəndində anadan olub. 1957-ci ildə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunu (indiki Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti) mühəndis-texnoloq ixtisası üzrə bitirərək, təyinatla o zaman yenicə fəaliyyətə başlamış Sumqayıt Sintetik kauçuk zavoduna işə göndərilib. Gənc və istedadlı kimyaçı-texnoloq kimi qurulmaqda və genişlənməkdə olan müəssisənin yeni sex və qurğularının işə salınmasında fəallıq nümayiş etdirərək, zəngin istehsalat təcrübəsi toplanmış Qubad Dadaşov çox keçmədən Rusiyanın Tolyatti, Sterlitamak şəhərlərində və Rumıniyada rus, alman və çex mütəxəssisləri ilə birgə yeni kimya müəssisələrinin, mürəkkəb istehsalat qurğularının istismara verilməsində iştirak edib.

Sumqayıtın kimya sənayesinin ilk qurucularından olan Qubad Dadaşov 1957-ci ildən etibarən əmək bioqrafiyasında ilk və son, yeganə iş yeri kimi qeyd edilmiş keçmiş Sintetik kauçuk zavodunda sex və istehsalat rəisi, direktor müavini vəzifələrində çalışmış, yarım əsrdən artıq - 2010-cu ilin noyabrına kimi taleyini "Azərikimya" İstehsalat Birliyi ilə bağlamışdır.

7 iyul 2001-ci il tarixində isə ümummilli lider Heydər Əliyev EP-300 kompleksində buxar-generator qurğusunun açılış mərasimində iştirak etmişdir. Bu hadisə, kimyaçılarımızı daha da əzmkarlıqla işləməyə ruhlandırmışdır. Həmin dövrdə neft-kimya sənayesində uzun illər səmərəli fəaliyyətinə görə Qubad Dadaşov SSRİ-nin "Əlaçı kimyaçı" fəxri adına layiq görülmüş. Onun əməyi digər mükafatlarla - fəxri fərmanlar, nişan və medallarla qiymətləndirilib.

İnsanpərvərliyi, xeyirxahlığı və səmimiyyəti ilə sumqayıtlıların dərin hörmət və nüfuzunu qazanmış bu insan Sumqayıt Şəhər Sovetinin deputatı olmuş, şəhərin ictimai həyatında daim fəallıqla iştirak etmişdir.

Orxan Vahidoğlu,
"iki sahil"

sinin tikintisinin davam etdirilməsi haqqında qərar çıxarmışdı. Sonralar sənaye şəhəri kimi Sumqayıtda 10-dan çox kimya zavodu, onların istehsal sahələri mövcud olmuşdur. Bu müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar dünyanın və keçmiş Sovet İttifaqının yüzdən artıq şəhərinə göndərilirdi.

Ulu öndər Heydər Əliyevin ötən əsrin 70-ci illərindən etibarən Azərbaycanı düçar olduğu iqtisadi çətinliklərdən, geriliklərdən qurtarmaq əzmi ilə həyata keçirdiyi genişmiqyaslı tədbirlər və keçmiş Sovet sistemi üçün ilk vaxtlar gözlənilməz, qeyri-adi görünən, standart çərçivələrə sığmayan ideyaları sayəsində respublikamız inamla irəli getməyə, tərəqqi etməyə başlamışdı. Yalnız ulu öndər Heydər Əliyev hakimiyyətə gəldikdən sonra onun qətiyyəti və iradəsi sayəsində Azərbaycanın kimya sənayesinin yenidən qurulması və müasirləşdirilməsində böyük tarixi əhəmiyyəti olan əsaslı dönüş mərhələsi başlandı. Məhz ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycan iqtisadiyyatında kimya kompleksinin roluna xüsusi əhəmiyyət verdiyindən, özünəməxsus müd-

riklik, qətiyyət və inadkarlıqla SSRİ-nin o vaxtkı rəhbər orqanlarında Azərbaycanın neftçixarma və neft-kimya sənayesində əsaslı yenidənqurmanın inkişafı üçün xüsusi hökumət qərarları-

büdcəsinə milyardlarla manat xeyir gətirmişlər. Təqdirəlayiq haldır ki, bu insanların çəkdiqləri zəhmət yerdə qalmamış, 70 illik bir dövr ərzində kimya sənayesinin şöhrətləndirən minlərlə kimya-

əmək fəaliyyətinə başlamışdı. Usta, mexanik vəzifələrindən müəssisənin direktoru kimi məsul vəzifədəyə yüksəlmişdi.

Z.Hüseynov digər sahələrdə